

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji

KGP.410.001.12.2018

P/18/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa

T +48 22 444 56 92, F +48 22 444 55 94

kgp@nik.gov.pl

Adres korespondencyjny: Skr. poczt. P-14, 00-950 Warszawa 1

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/18/001 – Wykonanie budżetu państwa w 2017 r. ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji
Kontroler	Anna Pruszkowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr KGP/20/2018 z dnia 15 stycznia 2018 r.
	Dowód: akta kontroli str. 1-2
Jednostka kontrolowana	Polska Agencja Inwestycji i Handlu S.A. ² , ul. Bagatela 12, 00-585 Warszawa
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Tomasz Pisula, Prezes Zarządu – od dnia 26 września 2016 r.
	Dowód: akta kontroli str. 3

II. Ocena kontrolowanej działalności³

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie sposób wykorzystania w 2017 r. przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu dotacji budżetowej na realizację zadań związanych z promocją polskiej gospodarki, w tym wspierania eksportu i inwestycji polskich za granicą oraz napływu bezpośrednich inwestycji zagranicznych.

PAIH, na podstawie umowy zawartej z Ministrem Rozwoju i Finansów, otrzymała dotację budżetową na realizację szczegółowo określonych dziewięciu zadań i 20 podzadań. Dla monitorowania ich realizacji zostały ustalone 73 wskaźniki produktu i 18 wskaźników efektu. Zdecydowana większość z nich (odpowiednio 66 oraz 14) została w pełni wykonana, a realizacja pozostałych, za wyjątkiem jednego⁴ wahała się w granicach od 80% do 96%. Szczegółowa analiza wykonania podzadania 8.2 *Wspieranie polskich przedsiębiorców w ekspansji eksportowej na wybrane rynki zagraniczne* wykazała, że wszystkie ustalone dla niego wskaźniki produktu i efektu zostały w pełni wykonane. Badanie próby wydatków w wysokości 3 797,4 tys. zł, stanowiącej 21,3 % kosztów realizacji tego podzadania oraz 12,21% łącznej kwoty dotacji otrzymanej przez PAIH nie wykazało nieprawidłowości. PAIH rzetelnie realizowała obowiązki sprawozdawcze wynikające z umowy.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Umowa dotacji

Opis stanu faktycznego

W dniu 19 stycznia 2017 r. Minister Rozwoju i Finansów zawarł z Polską Agencją Informacji i Inwestycji Zagranicznych S.A. umowę nr II/2/P/50005/2830/17/DPE o realizację zadań mających na celu promocję gospodarki, w tym wspieranie rozwoju eksportu i inwestycji polskich za granicą oraz wspieranie bezpośrednich inwestycji zagranicznych. Ich szczegółowy zakres, określony w załączniku nr 2 do umowy, podzielony został na dziewięć zadań, w ramach których wyodrębniono 20 podzadań. Ustalone zadania to marketing inwestycyjny, obsługa projektów inwestycyjnych, opieka poinwestycyjna oraz działania na rzecz reinwestycji, informacja gospodarcza i współpraca instytucjonalna, promocja polskiej gospodarki, rozwój regionalny - współpraca regionalna, GoChina, w tym prowadzenie Centrum Współ-

¹ W ramach tej kontroli zbadano wykorzystanie w 2017 r. dotacji budżetowej przez Polską Agencję Inwestycji i Handlu S.A.

² Dalej także: Agencja lub PAIH.

³ W kontroli wykonania budżetu państwa w 2017 r. Najwyższa Izba Kontroli stosuje następujące oceny: pozytywna i negatywna. W przypadku gdy nie zostały spełnione kryteria ani dla oceny pozytywnej ani dla negatywnej stosuje się ocenę opisową.

⁴ Wskaźnik produktu *Organizacja wyjazdów promocyjnych, w tym na zaproszenie WPHI oraz innych instytucji otoczenia biznesu, mające na celu podtrzymanie kontaktów z partnerami zagranicznymi oraz współpracę z zagranicznymi instytucjami i partnerami Agencji (w tym podpisywanie umów o współpracy)* ustalony dla zadania nr 4 Informacja gospodarcza i współpraca instytucjonalna wykonany został w 44% (4 spośród 9).

pracy Polsko – Chińskiej, wsparcie polskich przedsiębiorstw na wybranych rynkach oraz informacja i komunikacja zewnętrzna. W załączniku tym ustalone zostały także terminy realizacji poszczególnych zadań oraz mierniki ich realizacji – wskaźniki produktu i efektu.

Dowód: akta kontroli str. 26-162

2. Realizacja zadań objętych umową dotacji

Opis stanu
faktycznego

Pierwotna kwota dotacji ustalona została na 9 497,6 tys. zł. W ciągu roku, na podstawie czterech aneksów, zwiększony został szczegółowy zakres zadań oraz wysokość dotacji, która ostatecznie wyniosła 31 088,2 tys. zł.

Zmiana wysokości dotacji uzasadniana była zwiększeniem wymiaru oczekiwanych efektów ustalonych zadań PAIH, a tym samym wzrostem ich wartości kosztorysowej. Przykładowo, w ramach zadania nr 8 *Wspieranie polskich przedsiębiorstw na wybranych rynkach* znaczącemu zwiększeniu uległ planowany poziom wszystkich dziewięciu wskaźników produktu (np. *liczba zaktualizowanych rekordów bazy największych inwestorów polskich za granicą na rynkach priorytetowych z 20 do 200; liczba pogłębionych kontaktów handlowych nawiązanych z potencjalnymi kontrahentami z 12 do 508, liczba udzielonych informacji o możliwości nawiązania i prowadzenia współpracy handlowej lub inwestycyjnej z 48 do 566, a liczba rynków zagranicznych, na których podjęto działania związane z budową struktury wsparcia polskich przedsiębiorców – z 3 do 15*)⁵. Zwiększone zostały także planowane wielkości dwóch wskaźników efektu (*liczba nawiązanych kontaktów na wybranych rynkach z 12 do 190 oraz liczba nowych projektów – z 2 do 28*).

W 2017 r. PAIH otrzymała całość dotacji przewidzianej umową. Zgodnie z jej postanowieniami na realizację zadań Agencja mogła przeznaczyć także odsetki bankowe, które wyniosły 5,2 tys. zł. Do dnia 31 grudnia 2017 r. Agencja wydała łącznie 31 232,4 tys. zł, a więc o 139 tys. zł więcej niż otrzymana kwota dotacji, powiększona o odsetki. Różnicę tę PAIH sfinansowała z przychodów własnych. Faktyczny koszt realizacji zadań stanowił 100,46%, zaś łącznie z odsetkami 100,45% wartości kosztorysowej ustalonej w umowie. Łącznie spośród 73 wskaźników produktu nie osiągnięto siedmiu, natomiast spośród 18 wskaźników efektu nie zostały zrealizowane cztery.

Szczegółowemu badaniu poddano, wybrane w sposób celowy według kryterium wartościowego, wykonanie podzadania 8.2. *Wspieranie polskich przedsiębiorców w ekspansji eksportowej na wybrane rynki zagraniczne*, umiejscowionego w ramach zadania 8 *Wspieranie polskich przedsiębiorstw na wybranych rynkach*. Na realizację tego podzadania przeznaczono pierwotnie 5 600,4 tys. zł, a ostatecznie 17 502,9 tys. zł. Faktyczne koszty wyniosły zaś 17 807,3 tys. zł, w tym koszty bezpośrednie 13 127,8 tys. zł, a pośrednie 4 679,5 tys. zł. Kwota pierwotnie przeznaczona na realizację tego zadania stanowiła 59% planowanej łącznej kwoty dotacji, a wydatkowana – 57,3% kwoty dotacji faktycznie otrzymanej.

W ramach tego zadania i podzadania Agencja w 2017 r. tworzyła struktury i mechanizmy bezpośredniego, efektywnego wsparcia polskich przedsiębiorców na rynkach zagranicznych w zakresie handlu i inwestycji, m.in. poprzez sukcesywne uruchamianie Zagranicznych Biur Handlowych w krajach perspektywicznych z punktu widzenia rozwoju stosunków gospodarczych, w tym zwłaszcza eksportu. W umowie, dla podzadania 8.2. ustalonych zostało sześć wskaźników produktu i jeden wskaźnik efektu. Jak wynika z rocznego rozliczenia dotacji, sporządzonego przez PAIH, poziom osiągniętych wskaźników produktu przedstawiał się następująco:

1. *Liczba rynków zagranicznych, na których podjęto działania związane z budową struktury wsparcia polskich przedsiębiorców* – zgodnie z umową 15, faktycznie 38, tj. 253%,
2. *Liczba misji fact finding, służących rozpoznaniu rynku pod kątem perspektyw ekspansji eksportowej polskich firm* – 12, osiągnięto 30, czyli 250%,

⁵ Wskaźnik ten dotyczy uruchamiania Zagranicznych Biur Handlowych PAIH.

3. *Liczba rekordów w bazie potencjalnych partnerów handlowych* – 266, odnotowano 619, tj. 232%,
4. *Liczba udzielonych informacji o możliwości nawiązania i prowadzenia współpracy handlowej lub inwestycyjnej* – 556, w rzeczywistości 846, tj. 152%,
5. *Liczba pogłębionych kontaktów handlowych nawiązanych z potencjalnymi kontrahentami* – 508, zrealizowano 1108, tj. 218%,
6. *Liczba nawiązanych kontaktów z przedstawicielami polskiego biznesu i Polonii na rynkach zagranicznych* – 88, wykonano 175, tj. 198%.

Poziom wykonania wskaźnika efektu *Liczba nawiązanych kontaktów na wybranych rynkach* osiągnął 194% założonej wielkości – 369 wobec 190.

Rozliczenie realizacji podzadania 8.2 obejmowało 2610 pozycji wydatków bezpośrednich i 290 wydatków pośrednich. Kierując się kryterium wartościowym, z grupy tej dokonano w sposób celowy wyboru 30 dowodów księgowych dokumentujących wydatki poniesione m.in. na kampanię medialną, zakup materiałów reklamowo – promocyjnych, wynagrodzenia kierowników ZBH, opłaty za najem powierzchni i zakup wyposażenia dla ZBH, szkolenia z zakresu zarządzania dla pracowników zagranicznych oraz na organizację przedsięwzięć promocyjnych w miejscach działania ZBH. Łączna kwota zbadanych wydatków wyniosła 3 797,4 tys. zł, co stanowiło 21,3 % kosztów realizacji tego podzadania oraz 12,21% łącznej kwoty dotacji otrzymanej przez PAIH. W ocenie NIK były one celowe oraz rzetelnie udokumentowane.

Część zadań finansowanych dotacją PAIH, zgodnie z umową, zleciła do wykonania osobom trzecim. Łącznie podpisanych zostało 48 umów z podwykonawcami na kwotę ok. 5 100 tys. zł. Szczegółowemu badaniu poddano trzy spośród nich, o łącznej wartości wynagrodzenia ok. 143 tys. zł⁶. Dotyczyły one: wykonania usługi doradztwa w zakresie lokalnych uwarunkowań związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej w Wietnamie oraz (2 umowy) świadczenia usług kontaktowania się z polskimi i irańskimi przedsiębiorcami, lokalną administracją Polski i Iranu, organizacji i obsługi przedsięwzięć promocyjnych, wyszukiwania, opracowywania i przetwarzania informacji na temat procedur prawnych i handlowych, sytuacji gospodarczej i finansowej Iranu, prowadzenia podstawowych badań rynkowych oraz monitorowania opinii publicznej. Badanie nie wykazało nieprawidłowości w realizacji i rozliczeniu tych umów.

Dowód: akta kontroli str. 747-755, 766-938)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

3. Monitorowanie realizacji umowy i sprawozdawczość

Ministerstwo Rozwoju (obecne Ministerstwo Przedsiębiorczości i Technologii) nie przeprowadzało kontroli sposobu wykorzystania dotacji przez Agencję.

Obowiązki sprawozdawcze w zakresie realizacji umowy zostały określone w §4 umowy dotacyjnej. PAIH sporządziła i terminowo przedłożyła Ministrowi Rozwoju i Finansów sprawozdania kwartalne z realizacji umowy za I, II i III kwartał 2017 r. Sprawozdania te zostały sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik nr 3 do umowy i uzyskały akceptację ministra.

Sprawozdanie roczne – uwzględniające sprawozdanie za IV kwartał 2017 r. zostało sporządzone według wzoru stanowiącego załącznik nr 4 do umowy i terminowo przekazane Ministrowi Przedsiębiorczości i Technologii w dniu 31 stycznia 2018 r. Do czasu zakończenia

⁶ Odpowiednio: 10 tys. USD, 3,6 tys. euro oraz 19,7 tys. euro.

czynności kontrolnych w dniu 16 marca 2018 r. Minister nie przedstawił stanowiska w kwestii akceptacji sprawozdania rocznego.

Ustalono
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości w badanym obszarze Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków pokontrolnych i nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze Wystąpienie.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 *ustawy o NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji Najwyższej Izby Kontroli.

Warszawa, dnia 21 marca 2018 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji

Kontroler
/-/ Anna Pruszkowska
Specjalista kp.

Dyrektor
/-/ Sławomir Grzelak